

KORRALDUS

01.04.2024 nr DM-126486-13

Lümanda Lihaveis OÜ keskkonnaloa nr KL-521350 andmine ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes OÜ Lümanda Lihaveis 15.01.2024 esitatud keskkonnaloa taotlusest, jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) § 76 lg 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹ ning haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 53 lg 2 p 2, § 61 lg 1, **otsustan**:

1.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine OÜ Lümanda Lihaveis (registrikood 12193754, aadress Saare maakond, Saaremaa vald, Lümanda küla, Aare, 93317) keskkonnaloa taotluse menetluse raames.

1.2 Anda OÜ Lümanda Lihaveis (edaspidi *ettevõte*) tähtajatu keskkonnaluba nr KL-521350 aadressil Kõrgemäe, Kihelkonna alevik, Saaremaa vald, Saare maakond (katastritunnus 30101:003:0567) asuvas käitluskohas (edaspidi *käitluskoht*) jäätmete taaskasutamiseks.

1.3 Määrata keskkonnaloa nr KL-521350 tabelis J6 tegevusele esitatavad keskkonnakaitsemeetmed ja kõrvaltingimused ning tabelis J7 jäätmekäitluse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad keskkonnakaitsemeetmed.

1.4 Määrata keskkonnaloale nr KL-521350 kõrvaltingimus, mille kohaselt on ettevõtte kohustatud loa andjat viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul jäätmekäitluskohaks oleva kinnistu kasutusõiguse muutumisest teavitama jäätmekäitluskoha kasutusõiguse lõppemisest või muutmisest. Loa andjal on õigus tunnistada jäätmekäitluskoha kasutusõiguse lõppemisel keskkonnaluba nr KL-521350 kehtetuks.

1.5 Korraldus jõustub teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

OÜ Lümanda Lihaveis esitas 15.01.2024 Keskkonnaametile nõuetekohase keskkonnaloa taotluse T/KL-1022373 (taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 15.01.2024 numbriga DM-126486-6).

Keskkonnaluba taotletakse aadressil Kõrgemäe, Kihelkonna alevik, Saaremaa vald, Saare

maakond (katastritunnus 30101:003:0567) asuvale käitluskohale. Ettevõtte taotleb tähtajatut keskkonnaluba jäätmete taaskasutamiseks (tuha ringlussevõtuks (R5m)).

2.2 Keskkonnanaloo taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja teavitas 19.01.2024 ettevõtet keskkonnanaloo taotluse menetluse võtmisest (registreeritud nr DM-126486-7) ning küsis Saaremaa Vallavalitsuselt arvamust keskkonnanaloo taotluse kohta (keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi *KeÜS*) § 43 lg 1) (registreeritud nr DM-126486-8).

Loa andja teavitas 19.01.2024 keskkonnanaloo menetluse algatamisest käitluskoha kinnistu piirinaabreid kirjaga nr DM-126486-7 (*KeÜS* § 46 lg 1) ning avalikkust väljaandes Ametlikud Teadaanded (*KeÜS* § 47 lg 2).

Esitatud ettepanekud ja vastuväited on toodud ning nendega arvestamist on põhjendatud korralduse p 3.4.

Loa andja teavitas 15.03.2024 keskkonnanaloo nr KL-521350 andmise otsuse eelnõu ja keskkonnanaloo eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis 15.03.2024 eelnõud menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (*HMS* § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1).

Eelnõudele ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1) või kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasna eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik (*KeHJS* § 3 lg 1 p 2).

Ettevõtte kavandab tegevuskohas tavajäätmete taaskasutamist, mis ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus *KeHJS* mõistes (*KeHJS* § 11 lg 3, § 6 lg 1).

Keskkonnaamet peab andma eelhinnangu ja kaaluma *KMH* vajalikkust (*KeHJS* § 6 lg 2³), kuna tegemist on uue jäätmekäitluskoha rajamisega (*KeHJS* § 6 lg 2 p 11, § 6¹ lg 3, § 11 lg 2 ja 4 ning *KeHJS* § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 1 lg 1 ja § 10 p 1).

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (*LISA*), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- Ettevõtte territooriumil ja selle mõjualal puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad. Seega on välistatud, et ettevõtte kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Samuti puuduvad teised kaitstavad loodusobjektid, mistõttu puudub mõju ka nendele.
- Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

Keskkonnaamet leiab, et lähtudes eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg 8¹ puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).

3.2 Kaalutlused keskkonnavalda andmisel

3.2.1 Jäätmete käitlemine

Ettevõtte on kavandatava jäätmekäitlustegevuse, kasutatava tehnoloogia ning rakendatavate meetmete kirjelduse esitanud keskkonnavalda taotluses ja selle lisades. Keskkonnavalda taotluses kirjeldatud tehnoloogia mitte rakendamisel tegevuse alustamisel ja tegevuse käigus käsitleb loa andja seda muuhulgas taotluses valeandmete esitamisenä.

Jäätmekäitluskoht asub aadressil Kõrgemäe, Kihelkonna alevik, Saaremaa vald, Saare maakond (katastritunnus 30101:003:0567). Kinnistute sihtotstarve on 100% tootmismäe. Kinnistul asuvad laudad veiste pidamiseks ning päikesepark. Jäätmekäitlus toimub kinnistul laudahoone ees asetseval betoonkattega platsil.

Ettevõtte kavandatud jäätmekäitlus seisneb tuha ringlussevõtus väetise tootmiseks. Ettevõtte võtab vastu AS Kuressaare Soojus Kuressaare katlamajas puidu põletamisel tekkinud tuhka, mille vastavus väetise nõuetele on tõendatud vastavate analüüsidega. Tuhk transporditakse käitluskohta ja laaditakse betoonkattega platsile. Ringlusse võetud tuhk toimetatakse edasiseks kasutamiseks hoonesse.

Toodetud väetis on kantud väetiseregistrisse. Aastas plaanitakse käidelda kuni 300 tonni jäätmeid.

3.2.2 Lubatav tegevus

Korralduse otsustava osa punktiga 1.2 antav keskkonnavalda nr KL-521350 annab OÜ-le Lümända Lihaveis õiguse jäätmete taaskasutamiseks (ringlussevõtuks (R5m)) aadressil Kõrgemäe, Kihelkonna alevik, Saaremaa vald, Saare maakond (katastritunnus 30101:003:0567) (JäätS § 73 lg 2 p 2).

Keskkonnavalda nr KL-521350 ei anna selle omanikule õigust jäätmete vedamiseks.

Keskkonnaametis registreeritakse selle isiku tegevus, kes veab jäätmeid oma majandus- või kutsetegevuses (JäätS § 98⁷ lg 2 p 2).

3.2.3 Nõuded jäätmete käitlemisele

Loa andja kandis keskkonnaloa tabelisse J6 täiendavad nõuded jäätmete käitlemisele ja ladustamisele ning tabelisse J7 täiendavad nõuded jäätmekäitluse lõpetamisel rakendatavate tervise- ja keskkonnakaitsemeetmete kohta.

Jäätmete ringlussevõttu saab tõendatuks lugeda juhul, kui on tõendatud jäätmetest valminud toote vastavus mõnele tootestandardile või õigusaktile. Käesoleval juhul on toote vastavuse tõendamise aluseks väetiseseaduse § 6 alusel sätestatud nõuded. Kui tuhost võetud proovide analüüsitulemused vastavad väetiseseaduse § 6 alusel sätestatud nõuetele, saab toodet pidada väetiseks ning kasutada väetiseseadusest ja veeseadusest tulenevate nõuete alusel. Samas tuleb tagada, et proove võetakse piisavalt tihti, et olla veendunud, et kõik ringlusse võetavad partiid vastavad väetiseseaduse § 6 alusel sätestatud nõuetele ning jäätmed saab lugeda ringlusse võetuks. OÜ Lümanda Lihaveis toodetud väetis on kantud riiklikusse väetiseregistrisse (registri nr 2734). Registreeritud väetis on toodetud tuhost.

Sellest tulenevalt määrab Keskkonnaamet keskkonnaloa tabelisse J6 nõude, mille kohaselt on ettevõttel lubatud vastu võtta ainult AS Kuressaare Soojus Kuressaare katlamajast pärit väetiseseaduse nõuetele vastavat tuhka.

Lisaks määrab Keskkonnaamet keskkonnaloa tabelisse J6 nõude, mille kohaselt tuleb ringlussevõetud tuhkade (väetise) kasutamisel ja hoiustamisel lähtuda asjakohastes õigusaktides väetise kasutamisele ja hoiustamisele sätestatud nõuetest.

Ettevõtte poolt esitatud andmete kohaselt ei ulatu ettevõtte tegevuse mõjud väljapoole käitluskohta. Samas plaanib ettevõtte kinnistul tuhkade vastuvõtmist ja mahalaadimist, mis võivad tekitada tolmuhäiringut, mis võib kanduda käitluskohast väljapoole. Seetõttu määrab Keskkonnaamet keskkonnaloa tabelisse J6 nõude, mille kohaselt tuleb tuha vastuvõtmisel ja mahalaadimisel tagada, et tekkiv tolmu ei kanduks käitluskohast väljapoole. Vajadusel tuleb tuhka niisutada või katta ning vältida tuha mahalaadimist tugeva tuulega.

3.3 Kõrvaltingimuste seadmine

Jäätmekäitluskohaks olev kinnistu kuulub ettevõttele. Loa andjal on muuhulgas vajalik arvestada asjaoluga, et käitluskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda.

Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta keskkonnaluba andmata kui puudub käitluskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatult jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav keskkonnaluba nr KL-521350 kehtetuks, kui jäätmekäitluskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

Tulenevalt eelnevast seab loa andja keskkonnaloo tabelisse J6 kõrvaltingimuse, mille kohaselt on ettevõtte kohustatud loa andjat viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul jäätmekäitluskohaks oleva kinnistu kasutusõiguse muutumisest teavitama jäätmekäitluskoha kasutusõiguse lõppemisest või muutmisest. Loa andjal on õigus tunnistada jäätmekäitluskoha kasutusõiguse lõppemisel keskkonnaluba nr KL-521350 kehtetuks.

3.4 Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaamet küsis 19.01.2024 Saaremaa Vallavalitsuselt arvamust keskkonnaloo taotluse kohta (registreeritud nr DM-126486-8).

Saaremaa Vallavalitsus esitas keskkonnaloo taotluse kohta arvamuse (registreeritud 12.02.2024 nr DM-126486-9), milles tõi välja:

Olete esitanud Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi vallavalitsus) teate (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris nr) seoses OÜ Lümanda Lihaveis (registrikood 12193754, aadress Saare maakond, Saaremaa vald, Lümanda küla, Aare, 93317) keskkonnaloo taotluse nr T/KL-1022373 menetlusse võtmisega. Ettevõtte taotleb tähtajatut keskkonnaluba jäätmete taaskasutamiseks Saare maakonnas Saaremaa vallas Kihelkonna alevikus Kõrgemäe (katastritunnus 30101:003:0567) kinnistul asuvas käitluskohas. Ettevõtte soovib käitluskohas ringlusse võtta tuhajäätmeid. Aastas plaanitakse käidelda kuni 300 tonni jäätmeid, kasutades neid loomade allapanuna. Kogu jäätmekäitlus toimub kinnises hoones.

Olles tutvunud esitatud infoga, ei oma vallavalitsus kavandatud tegevuse kohta otseseid vastuväiteid, kuid soovib täiendavalt tähelepanu juhtida kahele asjaolule:

1 - Puutuha kasutamine sügavallapanuga lautades ei ole laialdaselt praktiseeritud. Kindlasti tuleb hinnata nimetatud tegevuse vastavus Põllumajandusministri 27.08.2009 määrusele nr 90, kuna puutuhk on kergesti lenduv ning selle kasutamine sügavallapanuga laudas võib oluliselt halvendada lauda mikrokliimat. Samuti ei ole puutuha omadused imavuse osas võrreldavad tavapärase allapanumaterjalidega (turvas, saepuru, põhk) ning küsitav on, kas ainult puutuha kasutamisel on tagatud vedelate väljaheidete imendumine allapanusse nii, et loomadele oleks tagatud kuiv allapanu ning sõratervishoid. Loomatervise seisukohalt on puutuha kasutamise sobilikkust allapanuna pädev hindama Põllumajandus- ja Toiduamet.

2 - Kihelkonna alevikus Kõrgemäe kinnistul asuvale sügavallapanu tehnoloogiaga laudale (EHR kood 106023689) on väljastatud 01.03.2022 kasutusluba nr. 2212371/03656, millele on lisatud muuhulgas alljärgnev haldusakti mäрге: “Tagada Lauda nr. 1 juurde rajatud väljalutusosalalt virtsavee äravool sõnnikuhoidlasse ja välistada virtsavee valgumine jalutusosalalt lauda juures olevale platsile. Platside dreneaži nõuetekohase toimimise eest vastutab omanik. Sõnnikuhoidlas peavad olema tagatud nõuetekohased virtsa ja tahkesõnniku väljaveo võimalused. Kui virtsa/vedelsõnnikut käideldakse koos tahkesõnnikuga, peab silmas pidama, et sõnniku kuivainesisaldus vastaks edasisele käitlusviisile (aunas on lubatud kompostida ainult sügavallapanusõnnikut, mille kuivainesisaldus on aunastamisel vähemalt 25 protsenti.). Tahkesõnnik tuleb vedada laudast hoidlasse, sõnnikut ei ole lubatud ladustada kinnistul ajutiselt või alaliselt väljaspool tahkesõnnikuhoidlat.”

Kasutusloa väljastamise hetkeks oli lauda kõrval väljaspool sõnnikuhoidlat sademevee kraavi

kõrval asuv tahkesõnniku hunnik koristatud, kuid Maa-Ameti kaldaerofotodele tuginedes on kinnistul ka pärast seda hoitud sõnnikut lahtiselt väljaspool sõnnikuhoidalt, vahetult kinnistu põhjapoolse piirdekraavi ääres. Juhime tähelepanu, et nimetatud tegevus ei ole lubatud ning on sõltumata kasutatava allapanu liigist vastuolus veekaitse nõuete, sõnnikukäitlusele esitatavate nõuete ning hea põllumajandustavaga.

Keskkonnaamet edastas 15.02.2024 kirjaga nr DM-126486-10 ettevõttele Saaremaa Vallavalitsuse arvamuse ning andis ettevõttele võimaluse esitada selle kohta omapoolne vastus. Ettevõtte ei esitanud Saaremaa Vallavalitsuse arvamuse kohta omapoolset vastust.

Keskkonnaamet analüüsis esitatud arvamust ning on seisukohal, et Saaremaa Vallavalitsuse arvamuses välja toodud teemad ei ole keskkonnaloa taotluse menetlusega seotud, kuivõrd keskkonnaloaga reguleeritakse ainult tuhasta väetise tootmist, mitte aga toodetud väetise edasist kasutamist. Lisaks on ettevõtte 28.12.2023 esitanud Keskkonnaametile kirjavahetuse Põllumajandus- ja Toiduametiga (registreeritud 26.02.2024 nr DM-126486-11), mille kohaselt Põllumajandus- ja Toiduamet ei näe probleemi puutuha kasutamises loomadele allapanuks. Samuti ei käsitle taotletav keskkonnaluba sõnniku käitlemise nõudeid. Keskkonnaamet on edastanud Saaremaa Vallavalitsuse tähelepanekud ettevõttele teadmiseks.

Keskkonnaloa andmise ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu või keskkonnaloa eelnõu kohta arvamusi ega vastuväiteid ei esitatud.

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnalooga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima JäätS ja selle alamaktides ning muudes keskkonnavalikes õigusaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalikes kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseloa/loa-omaja-meelespea>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Akenpär
juhataja
jäätmebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. asendiplaan
3. Eelhinnang

Teadmiseks: Osäühing Metsagrupp, Saaremaa Vallavalitsus, SAARNIIDU OÜ,
Transpordiamet

Tambet Tamm
vanemspetsialist
jäätmebüroo